

Internetconsultatie
Wijzigingsbesluit Financiële markten 2017

**Uitbreiding diplomaplicht voor adviseren over een algemeen
pensioenfonds en het vrijwillig aansluiten bij een
bedrijfstakpensioenfonds**

Auteurs: Patty Kuijper, Yu Hong Tam, Robin Tijs, Christien Weemers & Hakan Yilmaz (allen PMT consultant)

Datum : 03-09-2016

Versie : 1.0

PMT Groep

Stationsplein 9b

2801 AK Gouda

Telefoon: 0182 - 68 75 45

Website: www.pmtgroep.nl

Mail: info@pmtgroep.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Leeswijzer	4
3. De achtergrond van de voorgestelde wijzigingen	5
4. De beoogde gevolgen van de voorgestelde wijzigingen en de tekstuele wijzigingen	8
5. De gevolgen van de voorgestelde wijzigingen voor het APF	15
6. De gevolgen van de voorgestelde wijzigingen voor het niet-verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfonds.....	16
7. De gevolgen voor de toetstermen van Wft Pensioenverzekeringen.....	20
8. Het standpunt van de AFM	22
9. Samenvatting.....	23

1. Inleiding

Bij PMT Groep zijn meer dan 150 consultants actief voor diverse levensverzekeraars, pensioenuitvoerders en pensioenadviseurs. Zij hebben een uitstekend trackrecord opgebouwd op het gebied van fixed-price / fixed-date / fixed-quality projecten, (individuele) detachering en Business Process Outsourcing. PMT Groep streeft samen met haar opdrachtgevers naar excellente pensioenuitvoering en pensioenadvisering.

In het verleden is diverse malen gebleken, dat een wijziging van wetgeving op pensioengebied grote impact kan hebben op de werkzaamheden van onze opdrachtgevers. PMT Groep zet de ervaring van haar consultants daarom graag in, om te zorgen dat bij voorstellen tot wetswijziging ook voldoende aandacht wordt geschonken aan de (mogelijke) gevolgen voor de operationele afdelingen van pensioenuitvoerders. Hieraan wordt o.a. invulling gegeven middels reacties op internetconsultaties voor wetswijzigingen die het pensioengebied raken.

2. Leeswijzer

In deze reactie op het Wijzigingsbesluit Financiële Markten 2017, wordt alleen ingegaan op paragraaf 3 van dit besluit: *“Uitbreiding diplomaplicht voor adviseren over een algemeen pensioenfonds en het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds”*.

Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- I. De achtergrond van de voorgestelde wijzigingen
- II. De beoogde gevolgen van de voorgestelde wijzigingen en de tekstuele wijzigingen
- III. De gevolgen van de voorgestelde wijzigingen voor het Algemeen Pensioenfonds
- IV. De gevolgen van de voorgestelde wijzigingen voor de niet-verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen
- V. De gevolgen voor de toetstermen van Wft Pensioenverzekeringen
- VI. Het standpunt van de AFM

Onze reactie wordt afgesloten met conclusies per onderdeel en een samenvatting in de laatste paragraaf.

3. De achtergrond van de voorgestelde wijzigingen

3.1 Uitbreiding (Wft) diplomaplicht bij invoering APF

Deze reactie van PMT Groep ziet zoals gezegd op de uitbreiding van de (Wft) diplomaplicht voor het adviseren over een algemeen pensioenfonds en het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds.

Voor het adviseren over pensioenverzekeringen is al sinds 2012 een apart Wft diploma¹ vereist. Voor pensioenfondsen is de situatie echter afwijkend. De deelname aan bedrijfstakpensioenfondsen is vaak verplicht, hetgeen advies t.a.v. de verplichte onderdelen overbodig maakt. De werkgever heeft immers geen keuze voor het deel van de pensioenregeling dat bij het fonds ondergebracht moet worden.² Bij ondernemingspensioenfondsen wordt deskundig advies ingewonnen door de (grotere) werkgever en is daarnaast sprake van een professioneel bestuur. Voor pensioenfondsen gelden de Wft-adviesregels daarom niet.

Met de invoering van het Algemeen Pensioenfonds (hierna: APF) is het onderscheid tussen deelname in een (niet-verplicht) pensioenfonds en een regeling bij een verzekeraar vervaagd. Het APF kan immers pensioenregelingen aanbieden aan werkgevers die ook bij een verzekeraar terecht zouden kunnen. Er ontstaat daarmee concurrentie tussen APF-en en verzekeraars. Daarbij is het van belang dat voor beide pensioenuitvoerders vergelijkbare regels gelden voor de bescherming van de betrokken partijen (werkgevers en werknemers). Met deze wijziging van het BGfo wordt hieraan invulling gegeven.

3.2 Discussie in de markt (APF & later vrijwillige aansluitingen)

Dat bij de invoering van het APF ook een aanpassing van de Wft diploma-eisen gewenst was, werd in de markt al snel geconstateerd. Op onder andere AMweb, is daarover een discussie ontstaan. Mevrouw Kuijper, senior pensioenconsultant bij PMT Groep, gaf in december 2015 aan dat het APF een Wft-advies verdient³. Ook ASR directeur Fleur Rieter⁴ en pensioenadvocaat Theo Gommer⁵ waren van mening dat het ontbreken van Wft-normen bij advies over het APF een groot probleem is.

---

¹ Wft Pensioenverzekeringen

² Artikel 3 en 4 Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000

³ <http://amweb.nl/pensioen-724630/algemeen-pensioenfonds-apf-verdient-wft-pensioenadvies>

⁴ <http://amweb.nl/uncategorized/apf-advies-niet-in-wft-is-hiaat-van-jewelste>

⁵ <http://amweb.nl/pensioen-724630/wft-moet-aangepast-voor-eerste-apf-vergunning-krijgt>

In februari 2016 kwam de AFM met haar reactie⁶. Volgens de AFM valt advies over een APF gewoon onder de Wft en gelden de bekende adviesregels. In de Wft staat nadrukkelijk dat voor advisering over pensioenverzekeringen een vergunning vereist is. *“De crux zit ‘m in het feit dat het gaat om advisering over uitvoeringsovereenkomsten met een verzekeringselement, bijvoorbeeld dekking bij overlijden, arbeidsongeschiktheid en langlevens”, aldus mevrouw Van Es, senior toezichthouder bij de AFM.*

De AFM vindt echter dat daarnaast ook de vakbekwaamheidseisen voor pensioenadviseurs onverkort van toepassing zouden moeten zijn, maar dat daarvoor mogelijk reparatiewetgeving nodig is. De vakbekwaamheidseisen voor pensioenadviseurs uit de Wft en het BGfo zijn volgens de letter van de wet namelijk niet van toepassing op pensioenadviseurs als zij adviseren over pensioenregelingen die bij een APF of een vrijwillig bedrijfstakpensioenfonds worden ondergebracht. Het BGfo rept alleen van verzekeraars en PPI's. Van Es: *“De APF komt daar niet in voor. Wij zijn als AFM echter van mening dat het gelijk moet zijn. Ook advies over een APF moet onder de deskundigheidsmodule Pensioen vallen. Mogelijk hebben we hier te maken met een gat in de wet dat gerepareerd moet worden. Het ministerie kijkt daar momenteel naar.”*

Hoewel de discussie in de markt alleen is ontstaan over het APF, werd door de toezichthouder hierbij in haar reactie ook de situatie van vrijwillige aansluitingen bij een fonds betrokken.

3.3 De toelichting in het wijzigingsbesluit (vragen Eerste Kamer bij APF wetgeving)

In de nota van toelichting bij het Wijzigingsbesluit staat dat, tijdens de behandeling van de wijziging van de Pensioenwet in verband met de invoering van een algemeen pensioenfonds in de Eerste Kamer, de heer Rinnooy Kan heeft gevraagd waarom de vakbekwaamheidseisen uit de Wft en het BGfo niet van toepassing zijn op advies over een algemeen pensioenfonds of het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds. Dit is niet helemaal juist.

Bij de behandeling op 21 december 2015⁷ zei de heer Rinnooy Kan het volgende: *“Ik hoor graag van de staatssecretaris hoe deze consumenten onder alle omstandigheden de bescherming zullen krijgen die zij verdienen. Het gaat voor hen om aanzienlijke bedragen. Goede advisering daarbij is essentieel. Kan de staatssecretaris bevestigen dat voor zo'n apf-advies een Wft-vergunning vereist zal zijn, ook al vallen pensioenfondsen niet of nog niet onder deze regelgeving?”* Hij zegt niets over vrijwillige aansluitingen of het BGfo.

⁶ <http://amweb.nl/pensioen-724630/afm-vakbekwaamheidseisen-wft-moeten-ook-voor-advies-over-apf-gelden>

⁷ Verslag EK 2015/2016, nr. 14, item 3 (https://www.eerstekamer.nl/stenogramdeel/20151221/wet_algemeen_pensioenfonds)

Bij de op 22 december 2015 voortgezette behandeling⁸ antwoorde Staatssecretaris Klijnsma op deze vraag: *“De heer Rinnooy Kan heeft gevraagd of voor een advies over het algemeen pensioenfonds een Wft-vergunning vereist is. Uiteraard is het van groot belang dat werkgevers adequaat worden geïnformeerd en geadviseerd over de keuzes bij onderbrenging van de pensioenregeling. Financiële intermediairs die concrete adviezen verstrekken over pensioenregelingen vallen onder de reikwijdte van de Wet op het financieel toezicht. Ik begrijp de vraag van de heer Rinnooy Kan zo dat de deskundigheidseisen uit de Wet op het financieel toezicht en het Besluit Gedragtoezicht financiële ondernemingen niet van toepassing zijn op pensioenadviseurs die worden betrokken bij een algemeen pensioenfonds of zich vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds. Mijn collega van Financiën, met wie ik dit even heb kortgesloten, bekijkt nu of de wet hierop kan worden aangepast. Hij gaat daarover in januari met alle partners in conclaaf, want dit is inderdaad nog een punt van aandacht.”*

Opmerkelijk is dat, anders dan de Nota van Toelichting vermeld, de heer Rinnooy Kan alleen een vraag stelde over de adviesregels voor het APF, hetgeen gezien het besproken wetsvoorstel logisch is.

Staatssecretaris Klijnsma betrok in haar antwoord het BGfo en de vrijwillige aansluiting bij een bedrijfstakpensioenfonds, net zoals de AFM dat eerder deed in haar reactie op de discussie in de markt. Blijkbaar vonden de toezichthouder en de Staatssecretaris het wenselijk om over het BGfo te spreken (en niet over de Wft) en ook voor vrijwillige aansluitingen een vakbekwaamheidseis in te voeren.

3.3 Conclusie PMT Groep over achtergrond van de voorgestelde wijzigingen

Gezien de discussie in de markt en de concurrentiepositie van het APF ten opzichte van pensioenverzekeraars, vindt PMT Groep het wenselijk dat de vakbekwaamheidseisen ook voor advies over het APF gaan gelden.

PMT Groep ziet echter niet in waarom ook vrijwillige aansluitingen bij bedrijfstakpensioenfondsen in de marktdiscussie betrokken zijn. Dit is gedaan door de toezichthouder (AFM) en Staatssecretaris, terwijl hiervoor geen nadere onderbouwing is gegeven. In de praktijk heeft PMT Groep geen problemen gezien bij vrijwillige aansluitingen. Ook de toezichthouder en Staatssecretaris geven niet aan dat er problemen zijn met vrijwillige aansluitingen. De toevoeging is daarom opmerkelijk en heeft volgens PMT Groep wel gevolgen voor de praktijk (zie hierover hoofdstuk 6).

---

⁸ Verslag EK 2015/2016, nr. 15, item 13 (https://www.eerstekamer.nl/stenogramdeel/20151222/wet_algemeen_pensioenfonds_zonder)

4. De beoogde gevolgen van de voorgestelde wijzigingen en de tekstuele wijzigingen

4.1 Beoogde gevolgen

Uit de achtergrond van de wijzigingen zoals hierboven omschreven blijkt dat de betrokken partijen het van belang vinden dat als er voor een werkgever iets te kiezen valt in de pensioenregeling (indien geen sprake is van verplichtgestelde deelname), de Wft-vakbekwaamheids- en adviesnormen gelden.

De Nota van Toelichting stelt hierover: *“Een pensioenadviseur dient te beschikken over de benodigde kennis en vaardigheden om de verschillende pensioenproducten met elkaar te kunnen vergelijken en te komen tot een passend advies. De kennis en vaardigheden dienen daarom niet alleen te zien op advies over een pensioenverzekering of een premiepensioenvordering maar ook op advies over een algemeen pensioenfonds of het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds. De vakbekwaamheidseisen gelden niet voor de situatie dat een werkgever verplicht is zich aan te sluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds en in die zin geen keuze heeft tussen verschillende uitvoeringsovereenkomsten.”*

De brief van minister Dijsselbloem aan de Tweede Kamer over dit Wijzigingsbesluit⁹ heeft dezelfde strekking. Hij geeft aan dat uit gesprekken met onder andere het Verbond van Verzekeraars, Adfiz, de Pensioenfederatie, SZW en de AFM naar voren is gekomen dat zij het van belang vinden dat advies over een algemeen pensioenfonds of het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds onder de reikwijdte van de vakbekwaamheidseisen en daarmee onder de diplomaplicht wordt gebracht en dat hij deze mening deelt.

4.2 De tekstuele wijzigingen

Uit het ontwerpbesluit van minister Dijsselbloem volgt onder andere een wijziging tot aanpassing van artikel 5 van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (hierna: BGfo). In dit artikel 5 en de hierop volgende artikelen zijn de vakbekwaamheidseisen geregeld.

De definitie van pensioen komt te luiden: **“pensioen: een pensioenverzekering of premiepensioenvordering of een uitvoeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet tussen een werkgever en een uitvoerder van een algemeen pensioenfonds of een niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds.”**

---

⁹ Kamerstukken II 2015/16, 32 545 nr. 54

Verder wordt in artikel 10 van het BGfo aan tabel 2 een regel toegevoegd. “*Adviseur Pensioen - Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen of werkloosheidsverzekeringen indien gecombineerd met pensioen*”.

Personen die over een in tabel 2 genoemd diploma beschikken, zijn tevens vakbekwaam te adviseren over het daarbij in de tabel vermelde onderwerp, indien de advisering over dat onderwerp gecombineerd wordt met advisering over het onderwerp waarop het diploma betrekking heeft.

4.3 Wijziging t.b.v. het APF

De huidige tekst van artikel 5 BGfo luidt: “**pensioen**: pensioenverzekering en premiepensioenvordering als bedoeld in artikel 1:1 van de wet.” Aan deze definitie van pensioen wordt voor het APF derhalve de volgende tekst toegevoegd: “of een uitvoeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet tussen een werkgever en een uitvoerder van een algemeen pensioenfonds”. De passage “als bedoeld in artikel 1:1 van de wet” komt te vervallen (zie hierover 4.5).

Een APF mag verschillende regelingen uitvoeren, namelijk voor een ondernemingspensioenfonds, een niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds, een beroepspensioenfonds of een individuele werkgever. In de tekstuele wijziging is er daarbij voor gekozen om aan te sluiten bij de uitvoeringsovereenkomst.

Uitvoeringsovereenkomst of -reglement

Bij een APF kan volgens artikel 1 van de Pensioenwet sprake zijn van een uitvoeringsreglement, als sprake is van een beroepspensioenregeling of een beëindigde pensioenregeling. In de overige gevallen is sprake van een uitvoeringsovereenkomst¹⁰.

Door de gekozen tekst van het voorstel, waarin wordt aangesloten bij de uitvoeringsovereenkomst, valt dus het advies over een beëindigde pensioenregeling of een beroepspensioenregeling (die beide een uitvoeringsreglement kennen) niet onder vakbekwaamheidseisen. Het advies aan een individuele werkgever of een ondernemingspensioenfonds (die beide een uitvoeringsovereenkomst met een APF sluiten) valt echter wel onder de vakbekwaamheidseisen.

Bij een ondernemingspensioenfonds is sprake van een professionele partij, waarbij het pensioenfondsbestuur door deskundigen geadviseerd wordt. Daarbij is tevens sprake van toezicht door DNB. PMT Groep vraagt zich daarom af of het beoogd en zinvol is om de vakbekwaamheidseisen van toepassing te laten zijn bij advisering aan een ondernemingspensioenfonds, dat wil toetreden tot een APF.

---

¹⁰ artikel 1 Pensioenwet: “**uitvoeringsovereenkomst**: de overeenkomst tussen een werkgever en een pensioenuitvoerder over de uitvoering van een of meer pensioenovereenkomsten

Bij een beëindigde regeling zijn de vakbekwaamheidseisen nu niet van toepassing, terwijl dit bij een collectieve waardeoverdracht naar bijvoorbeeld een niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds volgens PMT Groep wel zinvol kan zijn.

4.4 Wijziging t.b.v. niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds

Aan de definitie van pensioen wordt voor het niet-verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfonds de volgende tekst toegevoegd: “*of een uitvoeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet tussen een werkgever en een uitvoerder van ... een niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds*”.

Verplichte deelname aan bedrijfstakpensioenfondsen

Indien cao-partijen afspraken maken over de pensioenregeling, zijn de werkgevers die lid zijn van de werkgeversvereniging hieraan gebonden en (behoudens vrijstellingen) verplicht de regeling door het bedrijfstakpensioenfonds te laten uitvoeren.

Cao-partijen kunnen het Ministerie van SZW verzoeken om ook werkgevers uit de sector die geen lid zijn van de werkgeversvereniging te verplichten tot deelname in de bedrijfstakregeling middels een verplichtstelling. Er is dan sprake van een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds¹¹.

Ook kunnen, indien het bestuur dit toestaat, werkgevers die niet (middels afspraken van cao-partijen of een verplichtstelling) tot deelname verplicht zijn, zich onder voorwaarden¹² vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds.

Hoewel dit een tegenspraak lijkt:

- kan derhalve sprake zijn van *verplichte* deelname aan een *niet verplichtgesteld* bedrijfstakpensioenfonds (voor werkgevers die lid zijn van een werkgeversorganisatie die een bedrijfstakregeling gesloten heeft, zij moeten immers de cao - incl. pensioenregeling - volgen);
- is *vrijwillige* deelname mogelijk aan een *verplichtgesteld* bedrijfstakpensioenfonds (voor werkgevers die niet onder de werkingssfeer van de verplichtstelling vallen, maar wel voldoen aan de voorwaarden van art. 121 PW en het bestuur).

---

¹¹ artikel 1 Pensioenwet **Verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds**: een bedrijfstakpensioenfonds waarin de deelneming verplicht is gesteld als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 en artikel 21, eerste lid, van de Wet privatisering ABP

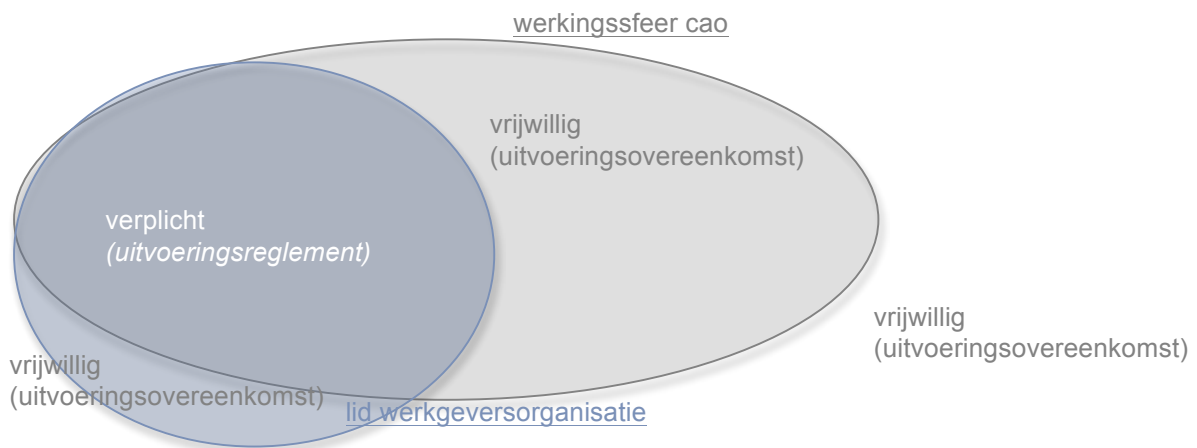
¹² De voorwaarden voor vrijwillige aansluiting bij een bedrijfstakpensioenfonds zijn beschreven in art. 121 van de Pensioenwet

De verplichtstelling ziet op een verplichte deelname voor ongebonden werkgevers (die geen lid zijn van de werkgeversorganisatie). De werkingssfeer van de verplichtstelling bepaalt welke werkgevers moeten deelnemen. Buiten de werkingssfeer kan sprake zijn van vrijwillige deelname.

Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven:

Niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds

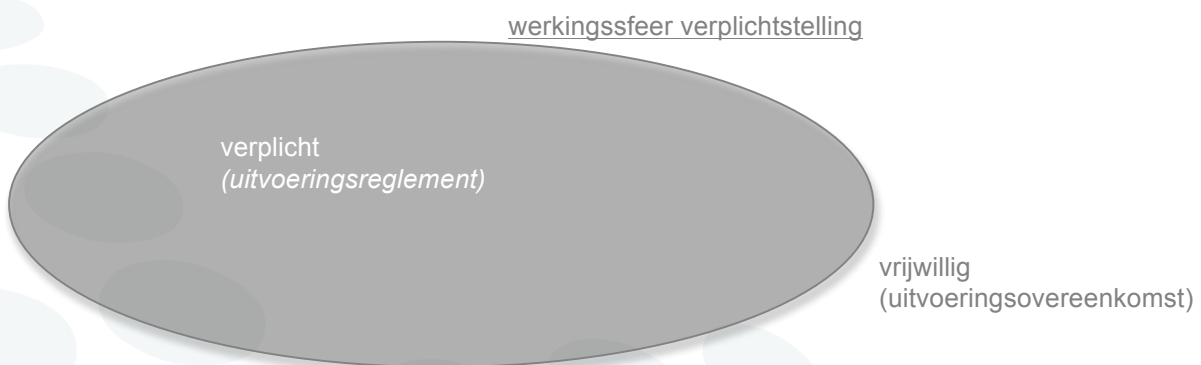

Aansluiting voor een werkgever is verplicht (sprake van uitvoeringsreglement) als:

- deze lid is van de werkgeversorganisatie die de cao heeft gesloten &
- de werkzaamheden van de onderneming onder de werkingssfeer van de cao vallen.

In de andere situaties is sprake van vrijwillige deelname en een uitvoeringsovereenkomst.

Verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds

Aansluiting voor een werkgever is verplicht (sprake van uitvoeringsreglement) als:

- de werkzaamheden van de onderneming onder werkingssfeer van de verplichtstelling vallen.
(Lidmaatschap van een werkgeversorganisatie is niet relevant, door de verplichtstelling worden ook niet-leden in de sector gebonden aan de bedrijfstakregeling. Let op: werkingssfeer verplichtstelling is niet altijd identiek aan die van de cao.)

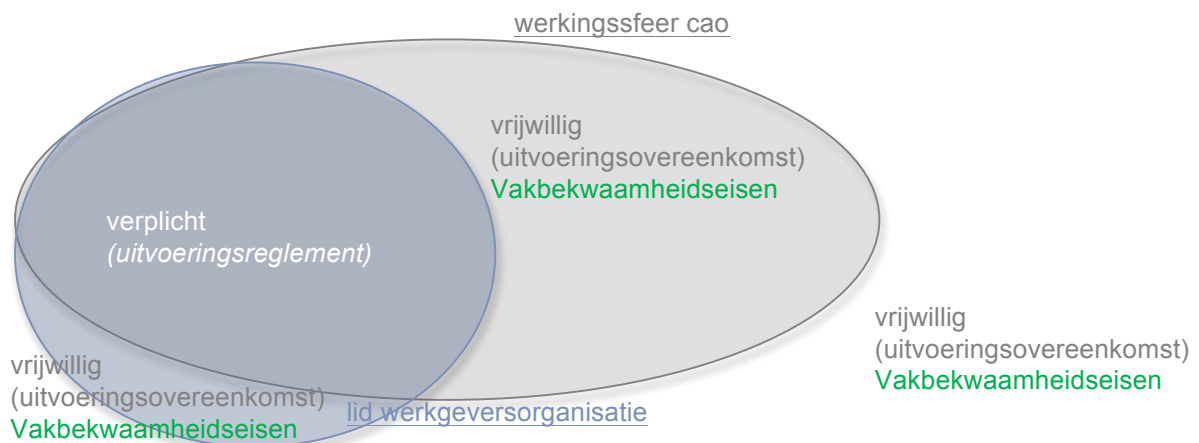
Als de activiteiten van de onderneming niet onder de werkingssfeer van de verplichtstelling vallen kan (als wordt voldaan aan de voorwaarden van art 121 Pensioenwet) sprake zijn van vrijwillige deelname en een uitvoeringsovereenkomst.

Door de woordkeuze in het Wijzigingsbesluit "uitvoeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet tussen een werkgever en een uitvoerder van ... een niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds" ontstaat een vreemde situatie. Hierdoor zijn namelijk alleen bij vrijwillige aansluiting bij een niet-verplichtgesteld fonds de vakbekwaamheidseisen van toepassing. Bij vrijwillige aansluiting bij een verplichtgesteld fonds gelden deze vakbekwaamheidseisen niet! Een reden voor dit onderscheid (in beide gevallen is sprake van een vrijwillige aansluiting) ontbreekt.

Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven:

Niet verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds

Verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds

4.5 Vervallen van de verwijzing naar artikel 1:1 van het BGfo

In de huidige tekst van artikel 5 BGfo wordt verwezen naar de definities uit het BGfo zelf: ***“pensioen: pensioenverzekering en premiepensioenvordering als bedoeld in artikel 1:1 van de wet.”*** In de nieuw voorgestelde tekst komt deze verwijzing te vervallen en wordt verwezen naar artikel 1 van de Pensioenwet: ***“pensioen: een pensioenverzekering of premiepensioenvordering of een uitvoeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet tussen een werkgever en een uitvoerder van een algemeen pensioenfonds of een niet- verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds”***.

Uit de toelichting blijkt niet waarom de verwijzing naar artikel 1:1 van het BGfo komt te vervallen. De verwijzing was overigens al enigszins opmerkelijk omdat het begrip *“premiépensioenvordering”* niet voorkomt in artikel 1:1 van het BGfo (of de Wft). Het begrip *“pensioenverzekering”* wordt wel nader gedefinieerd in dit artikel als *“pensioenverzekering: levensverzekering die een werkgever afsluit ten behoeve van zijn werknemers, waaronder de directeur-groootaandeelhouder, bestaande uit een ouderdomspensioen of nabestaandenpensioen als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet”*.

4.6 Conclusie PMT Groep over voorgestelde wijziging artikel 5 BGfo

Het tekstvoorstel voor het Wijzigingsbesluit, komt niet (geheel) overeen met de doelstellingen zoals geformuleerd door betrokken partijen. Kort samengevat wensen de partijen een advies als de werkgever een keuze heeft in waar de regeling wordt ondergebracht.

Bij de huidige tekst van het Wijzigingsbesluit ontstaan bij invoering volgens PMT Groep ongewenste situaties, waarbij verschillende eisen t.a.v. de vakbekwaamheid gelden in vergelijkbare situaties:

- *Voor de toetreding van een Ondernemingspensioenfonds tot een APF zijn de vakbekwaamheidseisen van toepassing, maar voor het oprichten van een Ondernemingspensioenfonds niet (dan wordt immers geen uitvoeringsovereenkomst met een APF gesloten);*
- *Voor een collectieve waardeoverdracht naar een APF gelden de vakbekwaamheidseisen niet (er wordt een uitvoeringsreglement opgesteld en geen uitvoeringsovereenkomst), voor collectieve waardeoverdracht naar een verzekeraar (pensioenverzekering) wel;*
- *Voor vrijwillige toetreding tot een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds gelden de vakbekwaamheidseisen niet, voor vrijwillige aansluiting bij een niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds wel.*

4.7 Tekstvoorstel PMT Groep voor wijziging artikel 5 BGfo

PMT Groep is van mening dat een aanpassing van het huidige voorstel wenselijk is.

Met vrijwillige aansluitingen

Indien ook bij vrijwillige aansluitingen de vakbekwaamheidseisen moeten gelden stelt PMT Groep voor de tekst van artikel 5 van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (hierna: BGfo) te wijzigen in: *“**pensioen**: een pensioenverzekering (als bedoeld in artikel 1:1 van de wet), premiepensioenvordering of een uitvoeringsovereenkomst (als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet) tussen een werkgever en een uitvoerder van een algemeen pensioenfonds of ten behoeve van vrijwillige deelname in een bedrijfstakpensioenfonds. Waarbij de uitvoeringsovereenkomst voor een ondernemingspensioenfonds met een uitvoerder van een algemeen pensioenfonds niet onder het pensioenbegrip valt en een uitvoeringsreglement ten behoeve van een collectieve waardeoverdracht van een beëindigde regeling naar een algemeen pensioenfonds wel.”*

Op deze manier is de verplichte deelname in een bedrijfstakpensioenfonds uitgesloten van de vakbekwaamheidseisen, ongeacht of deze gebaseerd is op aansluiting op grond van lidmaatschap van de werkgeversorganisatie die een bedrijfstakregeling hebben gesloten of aansluiting op basis van een verplichtstelling. Bij advies over vrijwillige deelname gelden de vakbekwaamheidseisen in alle gevallen wel. Tevens is op deze wijze de situatie van ondernemingspensioenfonds en collectieve waardeoverdracht consistentere geregeld; advies over een ondernemingspensioenfonds valt niet onder de vakbekwaamheidseisen, advies over collectieve waardeoverdracht van een beëindigde regeling naar een algemeen pensioenfonds wel.

Zonder vrijwillige aansluitingen

PMT Groep is echter van mening dat de regelgeving voor vrijwillige aansluitingen geen aanpassing behoeft (zie ook paragraaf 3.3). In lijn hiermee adviseert PMT Groep dan ook de tekst van artikel 5 van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (hierna: BGfo) te wijzigen in: *“**pensioen**: een pensioenverzekering (als bedoeld in artikel 1:1 van de wet), premiepensioenvordering of een uitvoeringsovereenkomst (als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet) tussen een werkgever en een uitvoerder van een algemeen pensioenfonds. Waarbij de uitvoeringsovereenkomst voor een ondernemingspensioenfonds met een uitvoerder van een algemeen pensioenfonds niet onder het pensioenbegrip valt en een uitvoeringsreglement ten behoeve van een collectieve waardeoverdracht van een beëindigde regeling naar een algemeen pensioenfonds wel.”*

5. De gevolgen van de voorgestelde wijzigingen voor het APF

5.1 Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk APF

Op dit moment hebben met name verzekeraars (al dan niet in combinatie met hun fondsen-uitvoeringsbedrijf) een APF opgericht of een vergunning voor een APF aangevraagd, namelijk:

- STAP APF (Aegon & TKP)
- Centraal Beheer APF
- APF De Nationale (Nationale Nederlanden & AZL)
- Het Nederlandse Pensioenfonds (a.s.r.)
- Delta Lloyd APF

Daarnaast heeft PGGM (Volo Pensioen) een APF in oprichting, dit is geen verzekeraar.

De verzekeraars werken met hun eigen pensioenadviseurs (die voorheen de groot zakelijke markt bedienden) en / of het intermediair. Beide zijn gezien de bestaande Wft-eisen al in het bezit van de vereiste diploma's, inclusief Wft Pensioenverzekeringen.

5.2 Conclusie PMT Groep over gevolgen voor APF

Gezien de voor pensioenverzekeringen al langere tijd geldende Wft vakbekwaamheidseisen en het bestaande distributie netwerk van de oprichters van de meeste fondsen verwacht PMT Groep geen problemen in de dagelijkse uitvoeringspraktijk van de algemene pensioenfondsen.

De algemene pensioenfondsen zijn verder net gestart of startend en kunnen bij het verwerven van klanten rekening houden met dit wijzigingsbesluit, dat door de sector (gezien de lopende discussies) al enigszins werd verwacht.

6. De gevolgen van de voorgestelde wijzigingen voor het niet-verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen

6.1 Gevolgen voor de uitvoeringspraktijk uitvoerders fondsen

Een onderneming die op basis van de cao verplicht wordt aangesloten, valt onder een uitvoeringsreglement en voor advies hierover zijn de vakbekwaamheidseisen (die gelden bij een uitvoeringsovereenkomst) niet van toepassing. Op basis van de voorgestelde tekst vallen ook alle adviezen over een al dan niet vrijwillige aansluiting bij een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds buiten de reikwijdte van de wijziging. Voor de uitvoering van de verplichte regelingen wijzigt er dus niets.

Volgens de nu voorgestelde tekst van het wijzigingsbesluit valt alleen de uitvoeringsovereenkomst met een niet-verplichtgesteld fonds onder de definitie van pensioen. Alleen bij advisering over de vrijwillige aansluiting bij een niet-verplichtgesteld bedrijfstakfonds moet de adviseur aan de vakbekwaamheidseisen voldoen. Dit zal wel gevolgen hebben voor de uitvoeringspraktijk.

Ons land kent volgens het register van DNB 10 niet-verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen. Enkele van deze fondsen kennen een beperkt aantal aangesloten ondernemingen (Bpf Zuivel kende in 2015 in totaal 11 aangesloten ondernemingen, waarvan er enkelen vrijwillig aangesloten zijn), andere fondsen hadden veel meer aangesloten werkgevers (SPNG kende maar liefst 185 vrijwillige aansluitingen in 2015 volgens het jaarverslag).

6.2 Wft niet van toepassing op pensioenfondsen?

De discussie startte met opmerkingen over de toepasselijkheid van de Wft-normen. Hoewel nu het BGfo wordt aangepast, hetgeen effect heeft op de vakbekwaamheidseisen, is de toepasselijkheid van de Wft wel degelijk relevant. De AFM heeft zich er niet voor niets zo duidelijk over uitgelaten.

Op hoofdlijnen is in de pensioensector de opvatting dat 'de Wft van toepassing is op verzekeraars en niet op pensioenfondsen'. Volgens de wettelijke bepalingen¹³ vallen de activiteiten van pensioenfondsen die zij uitvoeren voor de *aan hen verbonden bedrijfstak, onderneming of beroepsgroep* niet onder de Wft.

---

¹³ artikel 1:15 Wft:

Deze wet, met uitzondering van dit deel en het Deel Gedragstoezicht financiële markten, is niet van toepassing op:

- a. het verlenen van financiële diensten, met uitzondering van het aanbieden van rechten van deelneming in beleggingsinstellingen of icbe's, door *pensioenfondsen voorzover zij die financiële diensten verlenen aan de bedrijfstak, onderneming, dan wel beroepsgroep waarmee zij zijn verbonden*

Bij de uitvoerders voor pensioenfondsen (zoals APG, PGGM, TKP, Mn, AZL en Syntus) zijn dan ook weinig medewerkers in het bezit van een Wft diploma. Zij volgen vaak intern hun opleiding of volgen deze bijvoorbeeld via de SPO, ze zijn niet gericht op de diverse Wft-opleidingen.

Pensioenfondsen oefenen volgens artikel 1:8 van de Wft¹⁴ ook niet het bedrijf van een levensverzekeraar uit. Voor het oprichten van een pensioenfonds was dan ook geen vergunning van DNB vereist. Met de komst van het APF is dit overigens gewijzigd, voor het oprichten van een APF moet wel een vergunning bij DNB worden aangevraagd.

Een belangrijke vraag is in welke situatie de Wft-adviesnormen nu van toepassing zijn. De Wft is zeer complexe en specialistische wetgeving. PMT Groep heeft de discussie en de gevolgen van de toepasselijkheid van de Wft zo goed mogelijk in kaart gebracht, maar vindt het wenselijk dat de AFM en/of DNB duidelijkheid verschaffen op dit vlak, met een heldere onderbouwing op basis van de relevante wettelijke bepalingen.

6.3 Volgens de AFM is pensioen een verzekering en is de Wft daarom wel degelijk van toepassing

In februari 2016 stelde de AFM dat advies over een APF gewoon onder de Wft valt en dat de bekende adviesregels gelden¹⁵. In de Wft staat nadrukkelijk dat voor advisering over pensioenverzekeringen een vergunning vereist is. *“De crux zit ‘m in het feit dat het gaat om advisering over uitvoerings-overeenkomsten met een verzekeringselement, bijvoorbeeld dekking bij overlijden, arbeidsongeschiktheid en langlevens”*, aldus mevrouw Van Es, senior toezichthouder bij de AFM.

De AFM heeft daarbij niet expliciet aangegeven dat de Wft ook voor een vrijwillige aansluiting geldt. Niet te ontkennen valt echter, dat ook een vrijwillige uitvoeringsovereenkomst met een niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds *verzekeringselementen* bevat. Als de net aangehaalde redenering van de AFM wordt gevolgd is ook hier de Wft dus van toepassing.

De volgende vraag is of de uitzondering, die geldt voor pensioenfondsen die activiteiten uitvoeren voor de *aan hen verbonden bedrijfstak*, van toepassing is bij vrijwillige aansluitingen. Over deze bepaling is echter weinig duidelijkheid te verkrijgen. Tekst en commentaar van de Pensioenwet verwijst naar artikelen 1 en 122 van de Pensioenwet, maar dit geeft geen extra inzicht.

---

¹⁴ artikel 1:8 Wft

1 Als de uitoefening van het bedrijf van levensverzekeraar of het bedrijf van schadeverzekeraar wordt niet beschouwd het *sluiten of afwickelen van levensverzekeringen onderscheidenlijk schadeverzekeringen voor eigen rekening door een pensioenfonds* voorzover dat pensioenfonds daarvoor een pensioenovereenkomst uitvoert als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet of een beroepspensioenregeling als bedoeld in artikel 1 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

¹⁵ <http://amweb.nl/pensioen-724630/afm-vakbekwaamheidseisen-wft-moeten-ook-voor-advies-over-apf-gelden>

Indien de uitzondering van artikel 1:15 Wft *niet* van toepassing is, omdat een vrijwillig aangesloten onderneming *niet* als verbonden kan worden gezien, is bij een vrijwillige aansluiting sprake van het aanbieden¹⁶ van een complex financieel product. Natuurlijk is een andere visie mogelijk, maar gezien het standpunt van de AFM, acht PMT Groep het niet onwaarschijnlijk dat bij vrijwillige aansluitingen sprake is van het aanbieden van een complex financieel product, met alle gevolgen van dien. Overigens ligt het ook niet voor de hand om bij een vrijwillige aansluiting enerzijds te eisen dat voor het advies de Wft vakbekwaamheidseisen moeten gelden, maar anderzijds te stellen dat de Wft niet van toepassing is op dit advies. Gezien de gevolgen is het laatste woord over deze bepaling waarschijnlijk hiermee niet gezegd en zou het wenselijk zijn dat de AFM uitsluitsel geeft op dit onderwerp.

6.4 Advies bij vrijwillige aansluitingen?

Een aanbieder mag zelf kiezen op welke wijze een complex financieel product wordt aangeboden:

- daarbij kan **advies** worden gegeven. In dat geval dient een vakbekwame adviseur een adviesdossier aan te leggen. Daarbij moet de Leidraad tweede pijler pensioenadvisering van de AFM gevolgd worden. Het in kaart brengen en documenteren van de relevante zaken neemt aardig wat tijd in beslag en brengt daarom vaak forse kosten met zich mee.
- het is ook mogelijk om het product **zonder advies (execution-only)** aan te bieden. Dit is echter alleen toegestaan, als uit de kennis & ervaringstoets blijkt dat de werkgever zelf voldoende kennis en inzicht heeft om het product zonder advies af te nemen (de aanbieder dient dit te beoordelen). De AFM heeft overigens al in 2012 gemeld dat zij zich zorgen maken over het execution-only aanbieden van pensioenproducten¹⁷. De vraag is derhalve hoe wenselijk een execution-only variant is.

Advies of niet?

Een werkgever die zich vrijwillig wil aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds kan daarover desgewenst advies inwinnen bij een pensioenadviseur. Op dit moment controleren fondsen niet (altijd) of de werkgever advies heeft gekregen dan wel voldoende bekwaam is om een uitvoeringsovereenkomst te sluiten.

---

¹⁶ artikel 1:1 Wft

aanbieden:

c. het in de uitoefening van een beroep of bedrijf rechtstreeks of middellijk doen van een voldoende bepaald voorstel tot het als wederpartij aangaan van een overeenkomst inzake een verzekering of het in de uitoefening van een beroep of bedrijf aangaan, beheren of uitvoeren van een dergelijke overeenkomst

¹⁷ <https://www.afm.nl/nl-nl/consumenten/nieuws/2012/juli/execution-only>

Gezien de stellingname van de AFM, is PMT Groep van mening dat pensioenfondsbesturen van niet-verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen die vrijwillige aansluitingen aanbieden er verstandig aan doen een fondsbeleid over 'het al dan niet geven van advies bij vrijwillige aansluitingen' te vormen. Daarbij kan het fonds kiezen uit:

- ✓ **Execution-only aanbod**, waarbij dan wel een toetsing moet worden gedaan om de kennis en ervaring van de werkgever in kaart te brengen. Indien deze niet voldoende blijkt moet de werkgever geadviseerd worden of kan de overeenkomst niet tot stand komen.
- ✓ **Advies door een externe partij**, waarbij het fonds de advisering rondom de uitvoeringsovereenkomst uitbesteed aan een derde partij. Daarbij kan vervolgens worden gekozen voor *onafhankelijk* (vergelijking meerdere producten van verschillende passende aanbieders) of *gebonden advies* (waarbij alleen wordt gekeken of de regeling van het fonds aansluit). Het fonds kan besluiten of zij daarbij prijsafspraken wil maken voor bij haar fonds aangesloten werkgevers.
- ✓ **Advies door de administrateur (intern)**, waarbij sprake zal zijn van een gebonden advies. De administrateur treedt immers op voor het fonds en zal geen concurrerende producten aanbevelen. Gezien de huidige praktijk (waarbij administrateurs weinig medewerkers met een Wft diploma in dienst hebben en niet gewend zijn om een Wft-adviesdossier op te bouwen), is het wenselijk om hierover snel in overleg te treden.
- ✓ **Het advies door de werkgever zelf te laten regelen en slechts te verlangen dat deze deskundig advies inwint**. Het fonds dient dan wel te besluiten op welke wijze zij wenst te controleren of de werkgever een adequaat advies heeft gekregen.

6.5 Conclusie PMT Groep over gevolgen bij vrijwillige aansluitingen

Het is wenselijk dat op korte termijn duidelijk wordt of de (volledige) Wft van toepassing is op een vrijwillige aansluiting. Indien dit het geval is, dient de uitvoeringspraktijk voor vrijwillige aansluitingen hierop aangepast te worden. Fondsbesturen van niet-verplichte bedrijfstakpensioenfondsen dienen zich dan te beraden hoe zij om wensen te gaan met het advies bij vrijwillige aansluitingen en hiervoor een beleid te vormen.

7. De gevolgen voor de toetstermen van Wft Pensioenverzekeringen

7.1 Huidige toetstermen volstaan niet

In de huidige toetstermen van het CDFD komen het APF en de vrijwillige aansluiting onvoldoende voor.¹⁸ Het gevolg hiervan is dat exameninstellingen in de huidige lesstof weinig tot geen aandacht schenken aan deze thema's.

Zo wijdt bijvoorbeeld het lesmateriaal van een van de grotere instellingen slechts één kopje in een subparagraaf aan de vrijwillige aansluiting bij een bedrijfstakpensioenfonds. PMT Groep is van mening dat dit (veel) te weinig is voor een dergelijk complex onderwerp. Denk bijvoorbeeld aan de strikte voorwaarden van art. 121 van de Pensioenwet, die gelden bij een vrijwillige aansluiting. Ook de eventuele voorwaarden die het fondsbestuur kan stellen (zoals de vergoeding van verzekeringstechnisch nadeel bij het aangaan of beëindiging van de vrijwillige overeenkomst) zijn van groot belang. Deze komen niet of onvoldoende in het lesmateriaal aan de orde. Een pensioenadviseur wordt met de nu beschikbare informatie volgens PMT Groep onvoldoende opgeleid om zijn cliënt/consument te kunnen adviseren over de vraag of een vrijwillige aansluiting bij een bedrijfstakpensioenfonds al dan niet gunstig is.

Nu de eerste algemene pensioenfondsen¹⁹ zijn opgericht, moeten pensioenadviseurs zich de voor- en nadelen van deze nieuwe uitvoerder snel eigen te maken. De lesstof van verschillende instituten komt echter nog niet verder dan enkele algemene opmerkingen over het APF. Dat het wel degelijk mogelijk is om meer uit te leggen over het APF en de vergelijking van een verzekerde regeling en aansluiting bij een algemeen pensioenfonds bewijst o.a. Delta Lloyd²⁰. Ook Montae heeft in haar congres²¹ al veel informatie over APF-en gedeeld met de markt.

7.2 Uitbreiding van de toetstermen

Met de voorgestelde uitbreiding van de vakbekwaamheidseisen dient een adviseur Pensioenverzekeringen te beschikken over de nodige kennis en vaardigheden betreffende het algemeen pensioenfonds en de mogelijkheden tot vrijwillige aansluiting bij een bedrijfstakpensioenfonds.²²

¹⁸ 'Eind en toetstermen module Pensioenverzekeringen' zie <http://www.cdfd.nl/examen/toetstermen/pensioenverzekeringen>.

¹⁹ Zie o.a. 'DNB Vergunning voor APF Centraal Beheer' <http://amweb.nl/news-1218322/vergunning-apf-centraal-beheer>.

²⁰ <http://www.deltalloydapf.nl/en/voor-adviseurs/kennisartikelen/adviseren-over-het-algemeen-pensioenfonds/>

²¹ <http://www.apf-insights.nl>

²² Kamerstukken II 2016/17, 326466, p. 2-3 (Kamerbrief).

De adviseur dient immers de pensioenproducten die in aanmerking komen voor het door de werkgever gewenste pensioen met elkaar te kunnen vergelijken en een passend advies hierover te geven.

Het voornemen van de Minister is om onder andere deze verplichting op 1 juli 2017 in werking te laten treden. Dit houdt in dat huidige en toekomstige pensioenadviseurs uiterlijk op dat moment voldoende kennis moeten hebben over de genoemde extra onderwerpen. De vraag is of dat gaat lukken.

Het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening stelt de toetstermen vast, op grond van de desbetreffende wet- en regelgeving (Wft en BGfo).²³ Deze toetstermen worden vervolgens gebruikt door exameninstututen (zoals NIBE-SVV, Dukers & Lindenhaeghe) om de lesstof op te stellen voor de verwerving of uitbreiding van de kennis en vaardigheden van de (kandidaat) adviseur. PMT Groep is van mening dat de toetstermen na invoering van de voorgestelde wijziging op diverse plekken uitgebreid moeten worden.

7.3 Expliciete aanpassing toetstermen gewenst

De huidige toetstermen bevatten een soort 'vangnetbepaling'. Volgens de toetstermen²⁴ kan de kandidaat namelijk *"in voorkomende gevallen de effecten van actuele ontwikkelingen en wijzigingen in wet en regelgeving voor de pensioenregeling aangeven"*. Onder deze algemene omschrijving is in april 2016 o.a. de introductie van het APF in de Wft PE actualiteiten opgenomen²⁵.

PMT Groep is van mening dat het verwerken van deze wijziging onder de 'vangnetbepaling' niet volstaat en dat de bovengenoemde thema's op een korte termijn expliciet moeten worden opgenomen in de toetstermen van Wft Pensioenverzekeringen. Waar nu nog in diverse toetstermen²⁶ wordt gesproken over *"pensioenverzekeringen en premiepensioenvorderingen"*, dient in de toekomst te worden gesproken over *"pensioenverzekeringen, premiepensioenvorderingen, aansluiting bij een apf of vrijwillige aansluiting bij een bedrijfstakpensioenfonds"*. In de vergelijking kunnen de genoemde alternatieven immers allen van belang zijn.

²³ 'Over CDFD' zie <http://www.cdfd.nl/over-cdfd>.

²⁴ CDFD toetsterm 1.h.13

²⁵ *Nieuwe Wet Algemeen Pensioenfonds: Door deze wet die net is aangenomen in de Eerste Kamer kunnen meerdere regelingen worden ondergebracht in een fonds, kapitalen van verschillende pensioenfondsen worden afgescheiden en een nieuwe soort pensioenuitvoerder wordt geïntroduceerd.*

²⁶ Bijvoorbeeld toetsterm 1b: De persoon baseert zijn advies met betrekking tot *pensioenverzekeringen en premiepensioenvorderingen* op juridische kennis van rechtspersonen en ondernemingsstructuren.

8. Het standpunt van de AFM

8.1 Het standpunt van de AFM over pensioenverzekeringen

In wettelijke bepalingen zijn definities van begrippen van groot belang om misverstanden (onjuiste uitleg van de wet) te voorkomen. In deze reactie op de internetconsultatie staan de begrippen “pensioen” en “pensioenverzekeringen” centraal.

In haar stelling dat de Wft op advies over het APF van toepassing, wordt door de AFM gezegd: In de Wft staat nadrukkelijk dat voor advisering over pensioenverzekeringen een vergunning vereist is. *“De crux zit ‘m in het feit dat het gaat om advisering over uitvoeringsovereenkomsten met een verzekeringselement, bijvoorbeeld dekking bij overlijden, arbeidsongeschiktheid en langlevens.”*²⁷ Hier wordt door de AFM pensioen onder het begrip verzekering geschoven, er is sprake van een pensioenverzekering.

Uit de nu voorgestelde aanpassing valt echter af te leiden, dat een APF uitvoeringsovereenkomst geen pensioenverzekering is. De AFM stelt; *“De vakbekwaamheidseisen voor pensioenadviseurs uit de Wft en het BGfo zijn volgens de letter van de wet namelijk niet van toepassing op pensioenadviseurs als zij adviseren over pensioenregelingen die bij een APF of een vrijwillig bedrijfstakpensioenfonds worden ondergebracht. Het BGfo rept alleen van verzekeraars en PPI’s. De APF komt daar niet in voor.”*

Deze laatste stelling valt lastig te rijmen met de voorgaande stelling en de wettekst. De huidige tekst van artikel 5 BGfo luidt: **“pensioen: pensioenverzekering en premiepensioenvordering als bedoeld in artikel 1:1 van de wet.”** Advisering over een uitvoeringsovereenkomst voor pensioen is advies over een verzekering, maar het begrip pensioenverzekering omvat niet het APF product, dat een verzekering is voor pensioen? Dat lijkt toch echt tegenstrijdig.

PMT Groep vindt het belangrijk dat duidelijk wordt of met een “*pensioenverzekering*” alleen een verzekerde regeling wordt aangeduid (pensioenregeling uitgevoerd door een verzekeraar) - zoals lijkt te volgen uit art. 5 BGfo - of dat dit een verzamelterm is voor pensioenproducten van verschillende uitvoerders (zoals verzekeraars en de diverse fondsen) - hetgeen de redenering van de AFM lijkt te zijn bij de stelling dat de Wft ook op APF producten van toepassing is.

8.2 Het standpunt van de AFM de toepasselijkheid van de Wft bij vrijwillige aansluitingen

Zoals in paragraaf 6.3 verwoord zou het wenselijk zijn als de AFM o.a. haar visie geeft over de toepasselijkheid van de Wft bij vrijwillige aansluitingen bij niet-verplichtgestelde fondsen.

²⁷ <http://amweb.nl/pensioen-724630/afm-vakbekwaamheidseisen-wft-moeten-ook-voor-advies-over-apf-gelden>

9. Samenvatting

9.1 Samenvatting m.b.t. de tekst van het wijzigingsbesluit

PMT Groep is van mening dat een aanpassing van het nu voorgestelde wijzigingsbesluit wenselijk is en wel om de volgende redenen:

- het is opmerkelijk dat **vrijwillige aansluitingen** in discussie betrokken zijn, volgens PMT Groep leveren deze aansluitingen in de praktijk geen problemen op (zie paragraaf 3.3)
- de nu voorgestelde tekst levert **ongewenste situaties** op:
  - bij een vrijwillige aansluiting bij een niet-verplichtgesteld fonds gelden de vakbekwaamheidseisen nu wel en bij een vrijwillige aansluiting bij een verplichtgesteld fonds gelden deze niet;
  - voor het oprichten van een OPF hoeven de adviseurs niet aan de vakbekwaamheidseisen te voldoen, bij onderbrengen van een OPF in APF dienen zij hieraan wel te voldoen. (zie paragraaf 4.6)

PMT Groep doet daarom een tekstvoorstel voor een aangepast wijzigingsbesluit (zie paragraaf 4.7).

9.2 Samenvatting m.b.t. de gevolgen van het wijzigingsbesluit

PMT Groep heeft in deze reactie haar inschatting gegeven van de gevolgen van het nu voorgestelde wijzigingsbesluit voor de uitvoerders van pensioen.

- Voor het **APF** heeft deze wijziging waarschijnlijk weinig gevolgen, de meeste zijn of worden opgericht door een verzekeraar, die reeds een Wft gecertificeerd distributiekanaal kennen (zie paragraaf 5.2).
- Voor **niet-verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen** zijn wel grote gevolgen te verwachten (als de Wft van toepassing is en de vakbekwaamheidseisen van toepassing worden). Bij de uitvoerders voor pensioenfondsen werken weinig medewerkers die in het bezit zijn van Wft-diploma's. Fondsbesturen doen er verstandig aan een beleid te maken t.a.v. vrijwillige aansluitingen en dit te (doen) implementeren (zie paragraaf 6.5).

De voorgestelde wijziging heeft niet alleen gevolgen voor de uitvoerders, maar ook andere aan de pensioenwereld verbonden instellingen. Zo is een uitbreiding van de **toetstermen** en het **lesmateriaal** gewenst, waarbij het APF en de vrijwillige aansluiting als volwaardige alternatieven aan de orde komen (zie paragraaf 7.3).

9.3 Samenvatting m.b.t. uitleg van de toezichthouder over de toepassing van de wet

PMT Groep is tijdens de bestudering van dit wijzigingsbesluit tot de conclusie gekomen dat de begrippen uit en toepasselijkheid van de Wft en daaraan verbonden wetgeving niet altijd voor alle betrokken partijen even helder is. Het is opmerkelijk dat een vraag van de heer Rinnooy Kan naar de noodzaak van een Wft-vergunning voor advies over het APF uiteindelijk leidt tot een aanpassing van de BGfo met gevolgen voor de vakbekwaamheidseisen van een vrijwillige aansluiting bij een niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds.

PMT Groep vindt het dan ook **zeer wenselijk dat de AFM meer duidelijkheid verstrekt** over het begrip pensioenverzekering en de toepasselijkheid van de Wft-adviesnormen bij een vrijwillige aansluiting.